

Πώς διατηρείται η συζυγική ενότητα

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή

(1) Οι σύζυγοι καλούνται να συνειδητοποιήσουν πρώτα από όλα ότι ή ανθρώπινη φύση είναι ατελής και συνεπώς απαιτείται «βία φύσεως διηνεκής». Όποιος εισήλθε στο γάμο του με την ψευδαίσθηση της τελειότητος, της δικής του ή του άλλου μέ-λους της συζυγίας, αυτός δυστυχώς πολύ γρήγορα απογοητεύτηκε. Διότι παραθεώρησε την κεντρικότερη αλήθεια της χριστιανικής ανθρωπολογίας, ότι ο άνθρωπος έρχεται στον κόσμο με μια προβληματική φύση λόγω της ροπής προς την αμαρτία. Κανείς δεν είναι τέλειος, πού σημαίνει ότι ο καθένας κουβαλά μαζί του και τα καλά αλλά και τα αρνητικά του στοιχεία. Κατά συνέπεια, όσο πιο γρήγορα αρχίσει ό κάθε σύζυγος να συγκαταβαίνει προς τις υπάρχουσες αδυναμίες του άλλου και να είναι λιγότερο αυστηρός στίς κρίσεις του γι' αυτόν, τό-σο

καλύτερα θα διατηρεί την ψυχραιμία του καί θα σφυρηλατεί τη συζυγική ενότητα.

(2) Οί σύζυγοι θα πρέπει έπειτα να κατανοήσουν, αν είναι χριστιανοί, αυτό πού τονίστηκε καί παραπάνω, ότι εκείνο πού συνιστά την αμαρτία καί διασπά τη συζυγία καί τον ίδιο τον εσωτερικό κόσμο του ανθρώπου είναι ό εγωισμός, το βασικό αϊτιο των διαζυγίων. Έτσι ό αγώνας τους θα πρέπει να λάβει συγκεκριμένη κατεύθυνση: να κτυπηθεί -καλύτερα να μεταμορφωθεί- ό εγωισμός με όλα τα παρακλάδια του, τη φιληδονία, τη φιλαργυρία, τη φιλοδοξία. Κί όπως ό μοναχός κάνει τον ίδιο αγώνα μέσα στα πλαίσια βεβαίως της δικής του ζωής, δηλ. προσπαθεί με την εγκράτεια καί την παρθενία να κτυπήσει τη φιληδονία, με την άκτημοσύνη να κτυπήσει τη φιλαργυρία, με την υπακοή κυρίως να κτυπήσει τη φιλοδοξία, το ίδιο καί ό έγγαμος: στη θέση της υπακοής του μοναχού βάζει την άλληλου-

πακοή των συζύγων, κατά το «ύποτασσόμενοι άλλήλοις εν φόβῳ Χριστού» του αποστόλου Παύλου (Εφ. 5,21), στη θέση της άκτημοσύνης βάζει την κοινοκτημοσύνη, στη θέση της παρθενίας βάζει τη συζυγική παρθενία, ή οποία δεν είναι άλλη από τη συζυγική πιστότητα. Έτσι μεταμορφώνεται ό εγωισμός καί γίνεται κατά Χριστόν αγάπη.

(3) Οί σύζυγοι θα πρέπει ιδιαιτέρως να πιστέψουν ότι ή ίδια ή σχέση τους συνιστά την προτεραιότητα τους, σύμφωνα με την προαναφερθείσα σκοποθεοία του γάμου. Συνήθως γίνεται το σφάλμα να δίνεται ή προτεραιότητα στα παιδιά. Κι ορισμένοι μάλιστα σύζυγοι φτάνουν στο σημείο, καλύτερα την κατάντια, να διατηρούν τη συζυγική σχέση τους μόνο μέσω των παιδιών τους. Κι όμως το πρώτο στό γάμο -το τονίσαμε επαρκώς νομίζουμε- είναι ή αλληλοβοήθεια των συζύγων, ή σχέση μεταξύ τους. Τα παιδιά είναι παιδιά του Θεού, για τα οποία συνεργούν οι γονείς προκειμένου να έρθουν στον κόσμο. Καί θα έρθει ή στιγμή πού τα παιδιά θα φύγουν από τους γονείς, όπως ορίζει καί το θέλημα του Θεού: «ένεκεν τούτου καταλήψει ἀνθρωπος τον πατέρα αυτού καί την μητέρα...». Η συζυγία όμως διατηρείται μόνιμα. Οι σύζυγοι θα μείνουν καί πάλι μόνοι στο τέλος. Γι' αυτό καί τα μάτια του καθενός συζύγου πρέπει να βρίσκονται διαρκώς πάνω στον άλλον, αυτό πού λένε για τους ερωτευμένους ότι «δεν έχει μάτια για άλλον», καί με διάθεση αγάπης να προσπαθεί ό καθένας να αρέσει στον άλλον, κατά το λόγο καί πάλι του αποστόλου «ό έγγαμος μεριμνά τα του κόσμου πώς αρέσει τη γυναικί», «ή έγγαμος μεριμνά τα του κόσμου πώς αρέσει τω άνδρι» (Α' Κορ. 7,34). Κι εννοείται βεβαίως ότι ή αρέσκεια αυτή δεν εξαντλείται μόνο στα πλαίσια της ψυχικής διάθεσης, αλλά ακόμη καί της εξωτερικής εμφάνισης. Σύζυγος κακοντυμένος, βρώμικος, ατημέλητος κινείται έξω από τα όρια της συζυγίας, καί ασφαλώς έξω καί από αυτό πού ζητά ό ίδιος ό λόγος του Θεοϋ.

Οι άγιοι μας είναι πολύ αποκαλυπτικοί στο συγκεκριμένο σημείο καί ό λόγος τους για τους εύσεβιστές καί ήθικίζοντες ηχεί προκλητικά: «Λόγια αγάπης να της

λες...», συμβουλεύει το σύζυγο για το πώς να συμπεριφέρεται καί με τί λόγια να λέει στη σύζυγο του όχι ένας απλός άγιος, αλλά ό μέγιστος οικουμενικός πατέρας καί διδάσκαλος της Εκκλησίας Ιωάννης Χρυ-σόστομος. «Έγώ (να της λες) από όλα τη δική σου αγάπη προτιμώ καί τίποτε δεν μου είναι τόσο βασανιστικό ή δυσάρεστο, όσο το να βρεθώ κάποτε σε διάσταση μαζί σου. Κι αν όλα χρειασθεί να τα χάσω, κι αν γίνω φτωχότερος από τον Ίρο, κι αν στους έσχατους βρεθώ κινδύνους, οτιδήποτε κι αν πάθω, όλα μου είναι ανεκτά καί υποφερτά, όσο εσύ μου είσαι καλά. Καί τα παιδιά τότε μου είναι περιπόθητα, εφόσον εσύ μας συμπαθείς... Ίσως κάποτε σου πει: Ποτέ ως τώρα δεν ξόδεψα από τα δικά σου, έχω ακόμη τα δικά μου, πού μοϋδωσαν οι γονείς μου. Τότε πες της: Τί λες, καλή μου; Έχεις ακόμη τα δικά σου; Ποια λέξη μπορεί νάναι χειρότερη από αυτή; Σώμα δεν έχεις πια δικό σου κι έχεις χρήματα; Δεν είμαστε δύο σώματα μετά το γάμο, αλλά γίναμε ένα. Δεν έχουμε δύο περιουσίες, αλλά μία... Όλα δικά σου είναι, κι εγώ δικός σου είμαι, κορίτσι μου. Αυτό με συμβουλεύει ο Παύλος λέγοντας ότι ο άνδρας δεν εξουσιάζει το σώμα του, αλλά ή γυναίκα. Κι αν δεν έχω εγώ εξουσία στο σώμα μου αλλά εσύ, πόσο μάλλον δικά σου είναι τα χρήματα... Ποτέ να μην της μιλάς με πεζό τρόπο, αλλά με φιλοφροσύνη, με τιμή, με αγάπη πολλή. Να την τιμάς καί δεν θα βρεθεί στην ανάγκη να ζητήσει επαίνους άλλου, αν έχει τους δικούς σου. Να την προτιμάς από όλους για όλα, για την ομορφιά, για τη σωφροσύνη της, καί να την εγκωμιάζεις. Να κάνεις φανερό ότι σ' αρέσει ή συντροφιά της κι ότι προτιμάς να μένεις στο σπίτι για να είσαι μαζί της, από το να βγαίνεις στην αγορά. Από όλους τους φίλους να την προτιμάς, καί από τα παιδιά πού σου χάρισε, κι αυτά εξαιτίας της να τα αγαπάς» {Εις την προς Έφεσίους 20, PG 6,146, κατά μετάφραση Παν. Νέλλα).

(4) Τέλος ένα βασικό στοιχείο πού ενισχύει ιδιαίτερα τη συζυγική ενότητα καί προλαμβάνει κάθε είδους διάσπαση είναι καί ή ύπαρξη του πνευματικού στη ζωή του ζεύγους. Είναι αυτονόητο ότι το χριστιανικό ζευγάρι καί προσεύχεται καί μετέχει των αχράντων μυστηρίων καί προσπαθεί να οδεύει με βάση τις εντολές του Κυρίου. Αξιοποιεί όμως στο έπακρο καί την παρουσία του πνευματικού, με την έννοια ότι όχι μόνο τον έχει για την εξομολόγηση των αμαρτιών, αλλά καί για τη βοήθεια του στις περιπτώσεις πού κάποιο πρόβλημα απειλεί τη γαλήνη καί την ισορροπία της συζυγίας. Όπως το έλεγε καί ο γέρων Παίσιος: «Το ζευγάρι για τα προβλήματα του έχει τον πνευματικό». Ή ταπείνωση αυτή των συζύγων -να θέτουν υπό την κρίση του πνευματικού το σοβαρό εννοείται κάποιες φορές πρόβλημα τους, καί όχι το οποιοδήποτε πού καλούνται με ευθύνη να αντιμετωπίσουν οι ίδιοι- θεωρείται από τα πιο βασικά εργαλεία διατηρήσεως της συζυγικής ενότητας, γιατί τότε ιδιαιτέρως επεμβαίνει ό Θεός καί φωτίζει τον πνευματικό. Είναι βεβαίως ευνόητο ότι προϋποτίθεται για την αξιοποίηση του πνευματικού ή ύπαρξη κοινού πνευματικού. Χωρίς να θέλουμε να άπολυτοποιήσουμε τα πράγματα στο

σημείο αυτό, θα πρέπει ωστόσο να πούμε ότι το καλύτερο για την πορεία του ζευγαριού είναι ή επιλογή καί από τους δύο συζύγους του ίδιου πνευματικού. Διότι αυτός θα γνωρίζει καί τους δύο καί θα μπορεί να δίνει τις ορθότερες συμβουλές καί κατευθύνσεις σ' αυτούς.

Η ΣΥΖΥΓΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Θα ήταν παράλειψη να μη θίγαμε τέλος για λίγο καί τη διάσταση αυτή: οί σύζυγοι πού προσπαθούν να διακρατούν την ενότητα μεταξύ τους διασφαλίζουν την καλύτερη ατμόσφαιρα για το αρμονικό μεγάλωμα των παιδιών τους. Δεν υπάρχει σπουδαιότερη παιδαγωγία των γονιών προς τα τέκνα τους από την αγάπη που καλλιεργούν μεταξύ τους. Πανικοβάλλονται πολλές φορές οί γονείς γιατί δεν είναι -λένε- ιδιαίτερα καταρτισμένοι στίς διάφορες παιδαγωγικές θεωρίες. Πολλοί από αυτούς αγοράζουν διαρκώς βιβλία προς ενημέρωση, πηγαίνουν σε ψυχολόγους, προκειμένου να βοηθήσουν τα παιδιά τους. Μα, χωρίς κανείς να θέλει να υποβαθμίσει τη συμβολή των παιδαγωγών καί των ψυχολόγων, ή σημαντικότερη συμβολή είναι ή αγάπη καί ή ενότητα των γονιών μεταξύ τους. Δεν είναι τυχαίο ότι όλοι οί σύγχρονοι μεγάλοι γέροντες, σαν τον π. Πορφύριο καί τον π. Πάσιο, τόνιζαν ότι ή ομαλή ανάπτυξη του παιδιού εξαρτάται απολύτως από την ποιότητα της σχέσης των γονιών μεταξύ τους. «Να μη σας δουν ποτέ τα παιδιά σας να μαλώνετε μπροστά τους», ήταν ή συμβουλή για παράδειγμα του γέροντα Πορφυρίου προς τους γονείς.

Η συζυγική ενότητα λοιπόν συντελεί όχι μόνο στην προαγωγή των 'ίδιων των συζύγων, αλλά καί των παιδιών καί κατ'επέκταση καί της κοινωνίας, αφού είναι γνωστό ότι ισορροπημένα παιδιά αποτελούν το εχέγγυο της ισορροπημένης αυριανής κοινωνίας. Συνεχώς επιβεβαιώνεται άλλωστε ότι τίς περισσότερες φορές πίσω από τίς εγκληματικές μορφές της κοινωνίας κρύβονται ταραγμένα παιδικά χρόνια λόγω διαλυμένης οικογένειας. Κι ακόμη στα σχολεία: πίσω από κάθε ιδιαίτερη παρεκτροπή άτακτων μαθητών κρύβεται συνήθως μια προβληματική σχέση των γονιών. Γι' αύτό καί όλοι οι άγιοι μας πρέσβευαν ότι αν θέλουμε να βοηθήσουμε τα παιδιά μας, πρέπει οι γονείς λίγο στα σοβαρά να αναλάβουμε τον αγώνα του προσωπικού μας αγιασμού.

Του πρωτοπρεσβύτερου Γεωργίου Δορμπαράκη

Πηγή: orthodoxigynaika.blogspot.gr